

N° 21.

Pirmdeenā 26. Mai (7. Juni)

1869.

Ma h d i t a j s.

Wesshemmes ſinnas. No Miġas: general-gubernators luboſejus peenemmi peektdeenās. No Pēterburgas: biſbeku beedribas likumi apſiprinati — Buchara.

Ahrsemmes ſinnas. No Wahzsemmes: karra-wihru ammata brihwiba. No Englandes: ſinnas no Riġnas. No Franzijs: dumpoſčanas pee runnas-wihru zelſčanas. No Pariſſes: tehniceene Habella. No Stalijas: paġr ſleplawibu, — laupitaju fakereſčana. No Spanijas: ſtribeis paġr walbiſčanu. No Konſtantinopeles: paġr meeru un nemeeru. No Auſtralijs: karfās ar Maoreem.

Žiltas jaunās ſinnas. No Weetolu-Ōhoſenes: nelaimiġs notiklums. No Zeepaſas puſſes: baſčabas pawaffaras ſinnas. No Pollawas: baggotee ſemneeti. No Jeruſalemes: wezzu laiku atleefas.

Žaunakahs ſinnas. Wiſſaurgſtata ulafe walbidamam ſenuhtam laiſta. Kā Muġenes dr. brihmlaiſčanas-ſwehtus ſwehtijusi. Ži weenas wezzas dſeesimu-grabmalas. Palibdiſibas dahwanas preeſč ta ſwehtreſneela Šcherberg eenahluſčas. Andeles ſinnas.

Peeliktumā. Diwi pirkti. Sleplawibas darbs Teġmatōs 14tā Merz 1867.

Geſſchsemmes ſinnas.

No Miġas. Augſtizeeniġs general-gubernators taggad tillai peektdeenās peenems lubgſčanas rakſtus un palibdiſibas meletajus, — lihdi lameġr us preeſčhu noſazzihš žittu laiku.

No Pēterburgas. Augſtais Kungs un Keiſers 2trā Mai ſ. g. apſtiprinajis likumus tai beedribai, kaſ apneġmufešs ſwehtus rakſtus iſplattihſt Kreewu ſemme.

No Pēterburgas rakſta ahrsemneeku awiſeš, ka Kreewu ſemme nemaš nebohmoġht, Bucharai wehl wirſū eet ar ſaunu, bet turpretti rahdotees, ka Kreewu ſemmes walbiſčana griboġht wehl to atnemtū pilſſeġtu Samarlandu emiram doht atpakkat, ja tiš ween ſinnatu, ka ar taġdu labpraġtibū emiru atkal ne-eebrohſčinatū us nedarbeem. Kā ſchi ahrsemmes awiſčhu ſinna naw wiš tuſſča, to peenahluſchi ſchinnis deenās Pēterburgā, kaġ Turkeſtanas ge-

neral-gubernators Kaufmannis pee kaġda goġda-mee-laſta runnu turredamš, iſſazzihš, ka Kreewu karroſčanas laiſs Wiġdus-Ōſija nu eſfoġht beidſees un meera laiſs peenahziš. Ža Bucharas emirs wehl reiſ kaġdu ſtribdi griġbetu eeſaġht, taġ Kreewu ſemme winnu tillai atġainuſchoġht wren, bet neko preeſč ſewiš wairš nenemſchoġht. — Lai taġ nu doġdahš meera Englandeefchi, kaš neſenn pa ſawahm awiſeſhm ruhpeġahš, ka Kreewi ar Englandeefcheem Riġt-Indija warroġht ſadurtees loġpā un winnu warru pamafinahſt.

Ahrsemmes ſinnas.

No Wahzsemmes. Starp Seemeta beedribas walſtehm un Bahdenes walſti ir noderrēta karra-wihru brihwiba, proġhti tā, ka ſcho walſtu ſaubiš warr karra deeneſtā eeſtaġtees arri tai oġtrā walſtē un lo tur karra-teeſa par winneem noſakka, irr tiſpat wehrts, kā kaġ dſimtenē taš paġr winneem buġtu noſazzihš. Kaġ weenas walſts wiġrs oġtrā ſawuſ ſaldata gaddus iſdeeneġis, taġ taš irr tiſpat, kā kaġ ſawā walſtē buġtu deeneġis; tomeġr winnam pa to laiku, lameġr deen', jaġadoġdahš taġš ſemmes karraliktumeem, kur deeneſtā ſtaġw. Kaġ iſto deeneſta laiku beidſiš, taġ ſawas ſemmes leelā pulkā (reſerwē) jaeeſtaġahš. Šchi nodereſčana taggad tillai us gadda norunnata.

No Englandes. Eſſam preeſčejā Mri. ſtaġ-ſtiġuſchi, ka Riġnā miſſionari teekoġht waiġjati. Žaġgadeġa ſinna iſrahdišs to eemeſlu. Pehdiġahš ſinnas, kaš no turrenes nahluſčas, ſinnoġht, ka Riġnā wiſſur ſchim briſčam eſfoġht meers. Šġpaſchi Pe-kingā eſfoġht ahrsemniju wehſtneekēem taggad ſatiſčana

ar Rihnäs waldischanu til labba, kà agraf nelad ne-effoht bijuse. Bet tadeht missionari tikluschi aistikti, pahr to tabs sinnas falka, kà daschi missionari effoht pahr-kahpuschi tabs norunnatas rohbeschas un tadeht tabs weetas eedsihwotaji, kur winni peemittuschi, tohs eenihduschi. Tadeht teem fazzihst: lai atkaphabs no tabs weetas, bet tee palikluschi turpat, tadeht eedsihwotaji tohs pagallam eenihduschi un us eelahm ar almineem mehtajuschi. Kad nu missionari to meldejuschi pee konsuta, tas tuhlin neraudsijs wis ar labbu fameerinaht, bet no wehstneeka praffijs, lai farra-luggi suht' un t. pr. Tas tal, — tà parlamenta lungi falka — ne-effoht pareisi, kà tà teekoht strahdabts. So ja missionari negribboht meerigi un bes kà Englandes leelgabbalu palihdsibu fauktu palihgà, fawu darbu strahdabt, tad newarroht wis dohmaht un tizzeht, kà winnu kehnineenes waldischana buhschoht to usstattiht par fawu peenahkumu, ahrpuss luggu vstahm teem fawu palihdsibu sneegt. — Tè nu gan naw fazzihst, kahdi tee missionari, protestanti, woi kattoli, un arri newarr sinnaht, woi schahdas sinnas ne islaisch missiones eenaidneeki.

No Franzijas. Kad pa ahrsemmes awisehm lassam, kà Franzija laudis trakto, fawus runnas-wihrus zeldami, tad gandrihjadohma, kà tur wairs nelahda waldischana nebuhtu. Retik ween Parihse laudis dumpigu trohfsni zeldami us wehleschanas-weetahm gahjuschi un waldischanai par spihiti dumpja dseefmas dseedajuschi, bet tàpat tee darrijuschi zittas pilsehtas arri. Nebehdneeki un waldischanai prettineeki falaffabs pa tuhstoscheem kohpà un apstahj polizejas woi teefu nammus un meerà nedohdabs, famehr farra-wihru pulkeem janahf tohs isdriht un iskaisht. Bittà weeta dumpotaji few barrifades taifjuschi, ais kò slehptees, ja kaufchanabs ar saldateem iszeltahs. Sinnams, laudis schoreis runnas-wihrus wehledami, gribbetu few arr kahdu warru paturreht un tahdus wihrus ween eewehleht, kas wairaf us kaufchu puffi stahw, bet gan redsefim, zif teem tas buhs isdeweess. Schandaru generalis fawus saldatus us wehleschanu suhtidams, teem peekohdinajis, kà lai wehle tahdus wihrus, kas keiseram pa praham; kursch to nedarrischoht, to buhschoht eegrubst armijas pulkòs. Tàpat arr darroht zitti krohna ammatu preeschneeki ar faweem appatschneekem. Augstafais pastes direktors us wisseem pastunammeem tahdu pawehleschanu laidis un teem zeeschi ween peekohdinajis, tahdus wihrus wehleht, kas keiseram draugi. No ta wiffa tur flaidri marr redseht, kà ir schoreis laudihm neisdohfsees Napoleonam winna patwarru masinaht.

No Parihses raksta, kà zittreiseja Spanijas kehnineene Isabella kahdà trakteera istabà fa-aizinajuse kohpà fawus zittreisejus ministerus un zittus ta laika Spanijas leelmannanus, kas tè kohpà nospreeduschi, kà winna, kehnineene, nebuhschoht wis fawam gohda-ammatom atfazzihst, Asturijas prinzim, fawam

dehlam, par labbu. — No nu lihdsi tahda nospreeschana, kad spehks un warra truhst fawu gribbi isdarriht.

No Italijas. Livorno pilsehtà kas notizzjis, pahr kò atkal pasaulei kò runnaht un kò spreest. 24tas (12tas) Mai deenas wakfarà Ghsreiku augstafais lambara-kungs, grafhs Krennewille no Ghsreiku general-konsuta Tei pawaddihst, gahjis pa eelu, kad diwi nepasihstami zilweki teem uskrittuschi, grafsam pa waigu fittuschi un konsulis Ingirami Tei tizzis ar dolki nodurts. Tiffo schi sinna aishnabza Florenze, tad Italijas ministeru presidente Menabrea dewabs tuhlin pee Ghsreiku wehstneeka, no Italijas waldischanas puffes to negantu darbu noschehloja un apnehmahs tuhlin pawehleht, kà wainigee teel usmekleti un fohdam nodohti. — Bitti dohma, kà ta effoht kahdu taunu zilweki atreeschanabs bijuse, jo grafhs Krennewille agrafòs gaddòs tè Livorno pilsehtà bijis par komandeeretaju un tad laikam kahdus fakaitinajis. Polizeja to jau mannijuse un tadeht reisu reisham grafhu skubbinajuse, lai reiso prohjam. Talabb' jau arr grafhs pirmdeenà gribbejis aisreisohht un luhf', tai paschà deenà ta negantiba notikuse. — Effoht ihpaschs teefas kungs no Florenzes tadeht turp suhtihst, to suhdribu sekmeht, jo jau kahdi 14 effoht fawangoti. — Sinnams, kà Staleeschu wiffi pahr to taunu darbu nitni un to gauschi noschehlo; jo winni falka, kà nu eenaidneekem buhschoht pilnigs eemelis rohkà, ar kò Staleeschus pelt. Tautas weetneeki Florenze daschadi pahr to spreeduschi un fazzijuschi, kà torcis, kad Ghsreikeschi wehl Livorno pilsehtà walbija, tad Krennewilles preeschgahjeis general-gubernators Daspre effoht tur neschehligi ar laudihm strahdajis, tà, kà no wisseem tizzis eenihdehts. Sinnams, kà us winna pakkat-nahzeju neturrejuschi labbaku prahtu un tee nu effoht tee atreeschanas augfi. — Grafham newaijadsejis to aismirst, bet labbaki fargatees, tad wifs tas nebuhtu tà notizzis un t. pr.

Italija ar laupitaju isdeideschanu taggad labbi eijoht us preeschu. Pa gadda laiku 4tras gubernijas fawangoti kahdi 237 laupitaji, — stark teem arr daudf no winnu wirsneekem effoht; daschi effoht arr paschi pademuschees. So labbaki laupitaju isnihzinashana isdohdotees zaur to, kà to guberniju laudis paschi taggad eijoht farra-wihreem palihgà, kò agraf ais bailehm nedarrijuschi wis un zaur to nu laupitajeem wairs ne-effoht nelahdu pasinnotaju nedf palihgu, kà agraf tee semneeki winneem par palihgeem bijuschi.

No Spanijas. Lai gan republikaneeschi dikti sirdigi par to, kà kchnina waldischana Spanija nosfazzita un lai gan ar truhwi un wiffadi israhdija, kà dumpi wetti effoht zehluschi un wezzu waldischanu nogahsuschi, tomehr, kà rahdabs, ar laiku apmeerinafees gan; jo kad no jauna dumpi eefahktu, tad tabs zittas kchninu partejas un Isabellas parteja atkal tiftu pee spehka un kas sinn, kam pehdigi

paliktu wirsrohta. Bil zeeti tee republikaneeschi pee fawa prahäta pastahweja, to warr saprast pee ta, ka Katalonijä tee sapulzejuschees kohpä un turrejuschi padohmu, woi nebuhtu labbi, ka schee ta is 4 Katalonijas gubernijas ween eetaifitu republiku, un no zittas Spanijas atschkirtohs, ka Amerika Deenwidneeki atschkibrabs no Seemefneekem. — Kur fajuluse bubschana un ihstena waldischana naw, tur daschas leetas eet greift. Dwiedo pilssehta biskaps bij nodohmajis leelu prozessionu turreht un us to wiffa fawa aprinka preesterus un tizzigohs laudis bij usajinajis. Schis pats biskaps bij agral wiffus republikaneeschus fawa kanzele runnadams dikti wainojis un tee nu fawu pretti-runnu bij likfufchi drikteht un nodohmajuschi to rakstu isdallih pa paschu to prozessiona laiku, kad dauds kauschu bubschohht kohpä. Kad nu biskaps ar wiffem preestereem un leelu pulku kauschu prozessiona zellu staigaja, tad republikaneeschi fawus rakstus laudihm sneedsa un weens speedahs pulkam zauri, gribbedams arri biskapam weenu rakstu pasneegt. Tai azzumirkli laudis fahla melst, ka biskapu gribboht nokaut un nu til kahjas laist waktä. Krustu, karogu un bilschu nesseji fawus nessamohs sweedä us zetta un paschi behga prohjam, — preesteri patwehrahs tuwakajäs ehkäs un biskaps, kam neweens nebij dohmajis ko launu darriht, weens pats gahja us fawu pilli.

No Konstantinopeles. Randijas dumpineeku wirsneeki nesenn effohht palaisiti us brihwahm kahjahm un par waldischanas makfu us Greekiu aisswadditi. Tiklai Hadjschi Michalis, kas pehdigais padeweess, tas wehl effohht Konstantinopelä passat palizzis, bet arri effohht swabbads. — Sporadu falläs taggad wiffi effohht meerä, tadeht, ka daschi no teem nemeerigeem apzeetinati un zitti no semmes aissraiditi. Tomehr atkal zittä mallä Turkeem ne-eet labbi, jo no daschahm Bulgarijas mallahm nahl nemeera sinnaas, kur ihpaschi tizzibas stribdis leels, jo Bulgareeschi, lai gan pee Greeku tizzibas peederrigi, to mehr gribboht no fawas tizzibas augstakahs waldischanas rautees waktä un paschi palikt us fawu rohku. Filippopolis pilssehta nesenn niknis trohlnis fazehlees, kur daschi garrigees, kas us patriarka pufsi stahwejuschi, no laudihm tilfufchi nerroti un pehrti. Pilssehtas leelmanni rakstijufchi grahmatu Turku leelwesiram, par Greeku biskapeem fuhosedami un melsdami, ka tee winnus flubbinohht no sultana atrautees un t. pr. Tadeht zerre, ka sultans negribbedams, ka us preelshu atkal tahds nemeers iszetkabs, Bulgareem palihdsehs pascheem fawu basuizas waldischanu eetaifih.

No Australijas raksta, ka tas karschs ar Maoru laudihm Jaunsehlandä zittadi newarohht pawiffam isbeigtees, ka ween, kad Maorus pawiffam isdelde. Desmit tuhstoschi Englandeeschu saldati preelsh mas gaddeem newarrejufchi dumpineelus sawaldihht un fo-

lonistu milizeem ne-effohht nedf brohschibas, nedf jaudas to eespeht. To aprinki, kur eenaidneeki usturrrotees, til ween ar leelu spehku warroht uswarreht un — kolonija to ne-eespehjoht wis, ja negribb bankrotte krist. Effohht tur dauds dsittas grawas un warren beesi meschi, kur Maoru laudis few patwehromu atroh. Tadeht rahdabs, ka Englandeeschi taggad fahf dohmaht us zittadu wihsi meeru gahdaht: gribbar to Maoru fehniau meeru norunnaht, lai weent ohtrus wairs neaistiltu. Maori to meera derreschanu gribboht tahdu, ka lai abbas tautas buhtu pilnigi atschkirtas weena no ohtras un ka bes ihpaschas wehleschanas lai neweens ohtra rohbeschas nepahrkahptu. Dohma, kad tik ween buhtu eespehjam, arri us schahdu wihsi meeru derreht, kad ne wairak, tad taf us til ilgu laiku, kamehr kolonija patte pee-augtu spehka un kamehr naudas buhtu wairak, — tad atkal warretu lufkohht Maoreeschus pawiffam uswarreht un kalpinahht.

Zittas jaunäs sinnaas.

No Weetolw-Ohdsees, Widsemmä. Februara mebnesi schä kahds zilweks nelainigä wihse ahtru gallu peedsihwoja. Bij ar dauds zitteem brauzis meschä balkus west; un kad tam faws balkis bij us raggawahm uszeltis un zitti balku weddeji no mescha aissbraukufchi, palikka tas peeminnehts, labbi pawezs wihrs, zitteem eepakkat. Winna dehts, newarredams tehwu sagaidihht mahjä un redsedams, ka zitti balku weddeji jau pahrbraukufchi, gahja to melteht un to atradda netahht no mescha appafsch balku guktoht nomirufschu. Laikam wihrs bij ar balki pubhejees til ilgi, kamehr tas pascham uskrittis un tam gallu darrijis. P. S—g.

No Leepojas pufses, 14tä Mai. Bezzi laudis neatminnahs tahdu mihkstu seemu redsejuschi tahdu nu pahrlaidam. Effohht gan bes sneega seemas peeredsejuschi, bet ne til gehlas ka schi bija, bes ihsta falla. — Janwarä redsejam arroht un plehsfumus plehschoht un mescha sohses pahrnahkam. — 7tä Februar jau pehrkonu dsirdejuschi. Kas to gan buhtu dsirdejis, ka Aprili jau siltums no 22 grahdehm redsehts! bet wezzeem laudihm taifniba, kad tee mehds teilt: „Sakli seemas swehtti un balta leeldeena“ un — tä arri bija. — Treschdeen preelsh leeldeenam atmettahs aufsts un peenehmahs aufstums, fahka falt, fnigt un wehtroht, ka ar labbu kashochu nebuht nebija par dauds. Par Embohthes pufsi effohht no rihteem par leeldeenu ar kammanahm wijinajuschees. Pehz 8 deenu falluma un sneega putteneem atmettahs atkal 25tä filts un no 28tä lihds 30to April bija pehfona leetus. — Urri Maijas eesahkumä allaschia pehrkons duzzinaja un lehns leetus, kas augtus wiffus dsihtin dsenn augumä — allaschia pahrlahnaja. — 30tä April, kur pufseenu notikli grauda, eespehris pehrkons Aswikku muishas juntä; bet ugguni drihs apdsehfufchi. Pehz schi triju deenu leetus un 20 grahdu siltuma palikka

uf meenreis wiffas mallas falkas un kofhschas. Koh-
keem un krummeem atraddahs lappas, augtu kohkeem
seedi un pflawahm leela fahle un — wiffas mallas
atfkann no ta laika putnu jautas dseefmas un rudsi
jau wahrpäs. — Leeldeenas falks un fihws seemeta
wehjsch gan dauds weetas seemas sehjas fahdejis,
tal nu pehz filta leetus rahdahs wiffi rohbi pilditi
un ja Deems allasch leetu no debbes lassinahs, meh
warretu gan us augligu gaddu zerreht; — jo wez-
zee laudis leezina, fa winni nau redsejuschi tif daud
nehgus Bahrtawas eetekfäs fä schogadd' — fas buhtu
fihme uf augligu gaddu. Sirni, lehtschi, ausas un
ahboltinsch arri wiffur kohfschi aug un pflawäs fahle
jau kupla un leela. Par daschu gaddu nau redsehts,
fa augtu un mescha kohfi tä pilni ar seedeem grei-
nojahs fä schogadd! Mufhschigi fä balts sneega dek-
kis seedi kohfus aplahja. Schi gaddä, fä wezzitis
mannim stabstija, ir nokaltuschus kohfus redseja ar
seedeem pilnus, fa nu gan wifs leezina uf augligu,
baggatu gaddu. — Lai Deems arri chehligi nowehl
pehz ijzeestem, gruchteem, tuffscheem gaddeem! — Uf
scho gabbalu laudis daudf karsohni gull. Nau retta
leeta, fa kahdäs mahjäs, kur fehriga eelauschahs
6—10 zilweki, ir daschi mirft. Par Leifchu pils-
fehtham fehriga jau nu ruddena pahrstiaigaja. Arri
no balfahm dsird runnajam. — Par dahргеem lai-
keem lautini neubht newarretu ihsti breht, tad tif
tahs neeku naudinas netruhstu, jo uf muhsu puffi
rudsi, kur tohs no Bruhscheem eewedd, taggad mafsa
3 rubki un Kursemmes schahweti rudsi 350 libd
80 kap. Klaipehdä mafsa tiffai Bruhschu puhrs
(scheffele) 2 rubt. 40 kap., meesch 2 rubt. 70—80
kap., labbus kartuppetus Leepajä no fuggem par 110
kap. puhä pirta un labbas filtes 7 rubki muzzä.
Arri sweests irr lehtats, fä libd schim: 4 rubtus
Leepajä jau negribboht wairs pohdä mafshht. Un
fas wehl: Ihsts siwu gads! — Tai 20tä Fe-
bruar Kruhtes meschä noschahwa gehgeri leelu wilku,
fas effoht, fä dohma, no teem 4 ismuffuscheem, fo
gehgeri pee Engures esera, Talsu aprinki aplentusch
un 3 noschahwusch 8 seemas fwehtkeem. — Tanni
5tä April Nau fchu kalpu mahjäs stalfi, kur 7 kal-
peem lohpi bija eefschä, ar ugguni nogahja walfarä,
fad laudis jau gulleja. Effoht 7 sirgi, 22 gohwes
un libd 50 aitas pohstä gahjuschas zaur scho ug-
gus grehku.

—n—

No Voltawas raksta Karlowas awifes schahdu
ehrmigu notiffumu. Voltawä pee kreises rentejas
fahdu been' atnahja semneeks ar sawu feewu. War-
reja redseht, fa tee appalsch sawa apgehrba bij fo
fabahjuschi, jo israhbijahs pa refni. Wihrs nu kah-
dam rentejas fungam peestahjees, to jautaja, woi
tè warroht wezzas naudas biffetes atmahniht prett
jaunahm? „Bil tad tew irr?“ Semneeks atbild:
„Kä lai Jums to pasalku . . . pateefi, es pats to
uesinnu.“ Kungs smeedamees falka: „Nu, laifam
tal kahdi trihs, peezi woi desmit rubti?“ — „Ne-

fä, buhs wairaf. Mehß abbi wiffu deenu flaitijam
un tomehr netiffam gallä.“ Tad tee abbi israhwa
leelus balfus ar naudas biffetehm fungam preefschä.
Sinnams, fa tas tuhlin dohmaja, fa semneeki to
naudu ne-effoht ar gohdu pelnijusch 8 un tadeht tohs
fanehma zee. Naudu isflaitoht të atraddahs 86,000
rubki. Kad semneeku jautaja, kur wusch tif daud
naudas nehmis, tad tas itt meerigi atbildeja: „Teh-
wa tehws krahja, tehws krahja un mehß arri krah-
jam.“ Ismellejoht atradda, fa nauda semneekteem
riffigi peederreja un tadeht teem tahs wezzas biffe-
tes atmihja prett jaunahm. Behz kahdahm deenahm
tee paschi semneeki atkal atnahja rentejä un jautaja,
woi seltu arr të pahremainoht? „Kä tad në. Woi
jums daudf irr?“ „Nu, tiffai diwi kurwusch.“
Schee semneeki dsihwo flittä buhdinä un nemahf ne
laffiht, ne rakstih.

No Jerusalem. Irr beedriba, fas jau da-
schu gaddu Kanaäna semmè wehrä leelamäs weetas
roh un useet wezzu laifu peeminnas. Taggad kahds
Englandes wirsneeks, Warren wahrdä, strahda pa
paschu Jerusalemi un wusch atraddis, fa taggadeja
Jerusalem effoht wirsä us zittreisejas Jerusalem
druppeem. Reisneeki, fas griboht daudf maf redseht,
fahda zittreiseja Jerusalem bijuse, nokahpjoht tais
israkts gangös un tur redsoht daudf wezzu laifu
atleelus, aisbehtas istabas un 90 pehdas dsikumä
usgahjuschi to grunts-akmini no zittreisejas Sala-
manna basnizas un basnizas wezzus muhrus, fas
aprakstitti ar tahdeem raksteem, fo taggad neweens
wehl newarrejis laffiht un isflaidroht. Ar laifu
tur daudf wezzas leetas useefchoht. — Ka wezzu
laifu mahjas appalschä paliffuschas, fas jau fenn
sinnama leeta un tapehz arri tur taggad wiffas pee-
minnas-weetas dsikumä un allas teef rahditas, fä
jau arr muhsu reisneeks Scherberg raksta.

* Jaunafahs sinnas.

No Triestes, 28. (16.) Mai. Egiptes wize-kehniusch
palkaban të irr eereisojis. Stansies leelgabbali un farrä-
kuggu leelgabbali to apfweiginaja.

No Florenzes, 28. (16.) Mai. No Livorno sinna
nahuse, fa fleftawneeku galwineeks libd ar zitteem saweem
beedreem jau effoht teefas rohtas.

No Wihnes, 29. (17.) Mai. Egiptes wize-kehniusch
schowalkar të irr eereisojis.

No Madrides, 30. (18.) Mai. Finanzministeris
Korteseem sinnamu darrija, fa kehneene Isabella walts
mantal effoht parradä 36 millionus realu. Andeles mi-
nisters atkal to sinnojis, fa wezzas waldischanas laid 745
dahrgas bildes pasudduschas. Wahr tahdahm sinnam
wiffi paliffusch 8 duhmigi un apnehmuschees kommissioni ee-
zelt, fas lai to wiffu ismelle.

No Londones, 31. (19.) Mai. Saunais Amerikas
wehstneeks, Lotrop Matley walfar walfarä Liverruhle ee-
reisoja un pilsfehthas majors to fanehma. Fas nu gribs-
beja winnam walts gohda-sarrihti pee fugga pretti fuh-
tibt, bet wehstneeks to nepenehma wis, tadeht, fa tad
laudis streetu kohpä ar sawu urrah-trohfsni winnu waddiht.

Wissaugstaka ukase walddamam fenaham laista.

7) Kad pehz tahm nupat isteiktahm noliffchanahm ta malfajama rente par katru muischu un par katru gabbalu irr aprehkinata, tad tee zaur to islihdfinafchanu isdibbinati isnahkumi semneekem preefschâ jaleef; tee islihdfinafchanas (reguleereschanas) padohmi par katru muischu irr no islihdfinafchanas kommissijas pehz tahm no semneekem usrahditahm wainahm, kurras par geldigahm israhdahs, japahrtaiſa, pehz to tad islihdfinafchanas kommissija weenu pilnigu pahrfattu (Verschlag) pahr teem islihdfinafchanas isnahkumeem katrâ gubernija zaur Baltijas dohmenau walddifchanas preefschneefu un zaur general-gubernatoru libds ar wiinu pahrspreedumeem noſubtihs frohna-muischu ministerijai pehz ihpafcha munstura, kas no frohna-muischu ministerijas puffes wehl tiks preefschâ rakstihis.

8) Kad tee zaur to islihdfinafchanu isdibbinati isnahkumi teef preefschâ likti un pahrluhkoti, tad pehz wiffas rentes-summas isdallifchanas irr uskauts, pee katras muischas un katra semmes gabbala to rentes leelumu weetahm pahrgrohsiht, tomehr tik ar to sinnu, ka zaur tahdu pahrgrohsifchanu wiffa ta rentes-summa par kurru katru guberniju wairak nepahrgrohsitohs kâ par 1 prazenti.

9) Pehz tam, kad frohna muischu ministers to pilnigu pahrfattu pahrluhkojis un no ta pahrleezinajees, ka tee zaur to islihdfinafchanu isdibbinati isnahkumi zaur zaurim irr geldigi un lohpa sakriht ar teem islihdfinafchanas deht dohteem preefschrafsteem, tad winsch ar walsts-naudas ministeri papreefsch weenohs prahtohs faweenojees, isluhgfees Wissaugstaku uswehleſchanu, lai ſchi jauna islihdfinafchana paliktu ſpehtâ.

10) Kad ta Wissaugstaka noſpreefchana pahr to isnahkufe, kâ to islihdfinafchanu buhs eewest, tad katris semneeks, kas kahdu semmes-gabbalu kahdâ frohna-muischâ Baltiskâs gubernijas walda, dabdu pahr to, ka winsch ſcho semmes-gabbalu us muhschigeem laikeem warr bruhkeht, ihpafchu us to isdohthu rakstu, to par islihdfinafchanas-akti noſauz. Schat attê irr norakstitas ta semmes-gabbala rohbeschas un leelums, tâ kâ arri ta par wiina bruhſefchanu nolikta rente. Tas munsturis preefsch tahm islihdfinafchanas aktehm un kahdâ kahrtâ winnas no teefas puffes ja-apeezina, tiks tâ nolikts, kâ frohna-muischu un walsts eefſchêgigu buhschanu ministers un Baltisku guberniju general-gubernators pahr to falihgs.

11) Gefam tas gads ſahzees, kas pehz islihdfinafchanas aktu isdohſchanas nahk, teem Baltiskâs gubernijas sem frohna-muischahm dsihwodameem semneekem ſawi semmes-gabbali jabruhke un ta rente jamakfa pehz tahs kahrtas, kas libds ſchim laikam pastahweja.

12) Sefchu gaddu. laikâ, rehkinajoht no tahs

deenas, kur ſchi pawehle isnahkufe, waijaga tai frohna-muischu islihdfinafchanai Baltiskâs gubernijas paweigtai un tahm islihdfinafchanas aktehm semneekem isdohstahm buht.

13) Tas islihdfinafchanas-aktês nolikts rentesleelums paleef nepahrgrohsams libds nobeigteem diwidemits gaddeem, ſkaihtoht no tahs deenas, kur ſchi pawehle isnahkufe. Pahrgrohsifchanas, kurras pehzak tahs rentes pahrzelfchanas deht warretu preefschâ nemt, zittadâ wihsê newarr notikt, ka tik zaur jaunu liktumu grunteſchanu.

14) Tais muischâs, kur ta islihdfinafchanas aktês nolikta rente 50 prazentes leelaka isnahks, nekâ ta agrakaja rente, warr ar frohna-muischu ministera uskautſchanu un ja walsts-naudas ministers ar to meerâ, semneekem itt kâ par ihpafchu ſchehlastibas parahdifchanu pa teem pirmeem ſefcheem gaddeem pehz to islihdfinafchanas aktu isdohſchanas to rentes malfu lehtaku atlaiſt; tomehr ſchi atlaiſchana newarr buht leelaka, kâ pufse tahs ſtarpibas ſtarp agrakaju un janno renti.

15) Semneeku wakâ ſtahw, tohs no wiineem pehz islihdfinafchanas-aktehm bruhketus semmes-gabbalus pehz ſchahdahm noliffchanahm par ſawu pilnigu ihpafchumu eemantoht; ta pahrdohſchanas-malka par katru semmes gabbalu teef nolikta pehz tahs kaptabla aprehkifchanas no 4 prazentehm tahs gadsfabrtigi par to semmes-gabbalu malfajamas rentes-naudas, un wiffu ſcho summu warr semneeki 49 gaddu laikâ pamafam nolihdsinahk, tahdâ wihsê, ka wiini no tahs pafchas ik no gaddus 5½ prazentes nomalka.

(Us preefschu beigums.)

Kâ Mubjenes draudse brihwlaifchanas- ſwehtkus ſwehtijusi.

Schinni gaddâ 26tâ Merz, kâ jau ſinnam, bija mums Widsemneekem lohti augsta un wehrâ leelama deena. Bija ſwehtki, kahdi Widsemne naru wehl ſwehtiti, kamehr ta pastahw. So tanu deenâ bija 50 gaddi no ta laika pagahjuschi, kamehr augsti zeenihis un muhscham neaismirstams Keifers Aleksanders I., no Deewa Garra mohdinahks, faweenojahs libds ar Widsemnes leelungeem weenâ prahtâ un atſwabbinaja muhs, Latweefchus un Jgganus, no gruhkas wehrgu-jeb dsimtsbuhſchanas un dahwinaja brihwibu, lai mehs warretu ſawas galwas pazelt un zittahm brihwahm tautahm palkak dsihtees. — Kahda un zil gruhka dsimtsbuhſchana bija un kahdu laimi, ſkaidribu, labklahſchanu un ſwehtibu brihwiba mums atneffusi, to man newajadſehs tê isteikt, bet katris laffitais to patſ ſaprattihis, kad muhsu ſchalaika dsihwesbuhſchanu ar dsimtslaikeem falihdsina.

Libds ſchim irr Mubjenes draudse pee zittahm Widsemnes draudſehm arween ſlawâ ſtahwejuſi, tâ ſkohlas buhschanâ, kâ zittâs teizamâs leetas. Widsem-

neekt, kà pats esmu dsirdejis, fauz Ruhjeni, winnas plaschu un labbi aplohptu lauku deht, par Widsemmes dahrsu. Tahdu leezibu arri es — kas zittà draudse dsimmis un audsis, bet esmu til kahdus pufstreschu gabbus Ruhjene dsihwojis — warru Ruhjenei doht. Esmu daudsreis waffarà neisteizamus preefus sirdi juttis, kad pa Ruhjenes plascheem un no Deewa baggati apfwehtiteem laukeem staigaju un winnas kohschas un leelas fainneeku mahjas skattiju. Tadeht lassitaji man par taunu nenems, ka schè ihfki stahstischu, kà Ruhjenes draudse fawus brihwlaischanas-fwehtkus fwehtija.

Kà dsirdams, daschas Ruhjenes draudses walstes, zittas 25tà, zittas 26tà Merz fawus nabbadstaus un wiffus, ko truhkums schnauds, effoht paehdinajuschas mihlestibas dahwanas kohpà nedamas. Lohiti teizama leeta! — Rastitajam trahpijabs pascham tahdu mihlestibas darbu 25tà Merz Ferru muischà redseht. Gohdajams Ferru walstes wezzakais Mannik kungs bija sawà walstè pirmais us tahm dohmahm nahzis, ka arri truhkumu zeesdameem waijagohht brihwlaischanas-fwehtkòs preefus baudiht. Tadeht winsch bija luhdsis walstes fainneekus un zittus kristigus laudis, lai famett preefsch nabbageem mihlestibas dahwanas, — arri pats no sewis dewa labbu dattu. Peeminnetà deenà, siltai pawaffaras faulei spihdoht, sapulzejahs ap pullsten 2 muischas pagalmà labs pulzinsch nabbagu, — pawiffam 101. Papreefschu dseedaja ihpasehi us to sarihmetu dseefminu, tad walstes wezzakais lassija rastu preefschà, isstahstidams, ka winni scheem scho meelastu sagahdajuschi, lai schee arr warretu brihwlaischanas-fwehtkus preezigi pawaddiht. Tad isstahstija, ka schohs fwehtkus tadeht fwehtijohht, ka nu effoht 50 gaddi pagahjuschi, kamehr Widsemmes semneekt tikfuschì brihwi palaihti un ka brihwiba effoht laudim dauds neisteizamus labbumus atneffusi. Winnu paschu starpà laikam effoht daschi wezzi tehwi, kas dsimtsloikus un winnu gruhstibas paschi redsejuschi. Tadeht lai pateizohht Deewam un waldischanai, ka laudis pee selta brihwibas tikfuschì. Lai mahzohht arri saweem behrneem, kahda dahrga manta brihwiba effoht, un lai usau dsinajohht tohs par tahdeem zilwekeem, kas tà dsihwojohht, kà ihsti brihweem peeklahjotees. Tad pateizahs weens jannektis nabbagu wahrda, ar weenu us tam faskandetu rihmi, wisseem, kas mihlestibas dahwanas bija famettuschì: walstes wezzakam, fainneekam, Damberg fungam, muischas rentes fungam, zeenijamai leelmahtei, Ferru frohdstineekam un weenam furpneekam, kas no fawa majuma pufsrubl. bija dewis. Tad sehdaht wiffi nabbagi un winnu behrni pee galda, us kurra siltis ehdeens bija uslilte. Ratriis, leels woi mass, dabbuja 3 mahrz. maifes. Pehz paehschanas isdallija wehl gattu un silkes un behrneem fringelus. Bil leels nabbagu preefs bija, to laikam no skattitajeem neweens til dauds nejutta kà ratst tais; jo winsch irr arr nabbagu kauschu behrns

un mass buhdams daschreis truhkumu baudijs. Winni baudiya tahs Deewa dahwanas, ko winneem pasneedja, pateizigi. Us mahjahm eedami winni wehleja laimi un Deewa fwehtibu walstes wezzakam un zitteem dewejeem. Arri es falku: Lai Deews atmassa tuhstoschahrt scheem gohdigeem zilwekem winnu kristigu mihlestibu. Gedrohshinajohs arri zittas Widsemmes walstes luhgt, — kas brihwlaischanas-fwehtkòs gan preezajuschees un gahrdus kummosus ehdschi, bet fawus nabbadstaus warrbuht aismirfuschì — lai darra pehz Ferru walstes preefschibmes, saweem nabbadsineem kahdu preeku. Raut gan brihwlaischanas-fwehtki pagahjuschi, tal nabbageem truhkums wehl naw pagahjis.

Nu stahstischu, kà Ruhjenes draudse tohs ihstus brihwlaischanas-fwehtkus 26tà Merz fwehtija.

Kad Grünberg kungs no augsta general-gubernaterà leelkunga un no basnizas teefas to uskaufschanu bija luhdsis, scho deenu fwehtiht un basnizas Deewa kalposchonu turreht, tad winsch sa-ainzajaja 13. Merz wiffus walstes wezzakus Walmeerà us farunnaschonu, kà schohs dahrgus brihwlaischanas-fwehtkus fwehtiht un kahdu peeminu 26tai Merz deenai zelt. Schinni faeefchanà bija peeminnehts Mannik kungs apneemess Ruhjene ihpasehu weetu gahdaht, kur ar zitteem draudses lohzeekem warretu brihwlaischanas-fwehtkus kohpà preezigi pawaddiht.

21mà Merz sanahza wiffi walstes wezzaki draudses stohlà; tur winni nospreeda, wiffu Ruhjenes draudses lohzeeku wahrda augsti zeenigam general-gubernatoram grahmatu rastiht ar scho luhgschonu, lai winsch augstam Keiseram Ruhjenes draudses pateizibu preefschà leek. Tur arr Mannik kungs darrija winneem sinnamu, ka winsch ar kaupmannakungu Daubert effoht fabeedrojees brihwlaischanas-fwehtkus Ternejas muischà fwehtiht, un tadeht winsch luhdsioht wiffus walstes wezzakus un zittus gohdigus draudses lohzeekus 26tà Merz Ternejas muischà atnahht un brihwlaischanas-fwehtkus libdì fwehtiht.

26tas Merz deenas rihtà, kad basnizas pullstiens primo reiji pasluddinaja, ka basnizà Deewa kalposchana buhs, fahka laudis pa wisseem zekkeem us Deewa nammu dohteek. Leela basniza peenahza til pilna kauschu, ka retti to til pilnu esmu redsejis. Gohds Ruhjeneeschu meitahm, kas basnizu ar bruhlenaju un staipektu frohneem bija kohschi pufschokuschas. Mahzitajz fazzija spreddiki par Luth. 13, 6—9. isteirdams Deewa balsis brihwlaischanas-fwehtkòs us muhsu tautu. Pirmà bals: Es tew esmu labbu darrijs. Israela brihwlaischanas-fwehtdeena effoht leeldeena. Israels scho fwehtdeenu fwehtijohht libdì schodeen. Latweefschì lai arri sawu brihwlaischanas-deenu dahrgu turroht; jo brihwlaischana nefsoht winneem dauds labbumu, bet tal ne til dauds, kà Israelam ta neffusi: Israels effoht wiffu, ko zilweki fewim wehlotees, dabbujis: baggati dallitu labbu un augligu semmi, un wisslabbakus semmes liffu-

mus; zmehr Israels ne-effoht pastahwejis, tapeh3
ka tizzibu ne-effoht turrejis. Lai muhsu tauta sawu
tizzibu turroht, zittadi brihwlaifchana tai neko ne-
bubshoht palihdseht. D htra bals: Tu nelahdus
auglus ne-effi neffusi. Brihwstiba gan effoht lab-
bus auglus muhsu tautai neffusi, bet ne preeksch tizzibas.
Schis flittais darbs wiffu labbu darbu effoht aprihjis.
Trefcha bals: Altgreesees! Deems no Israels labbu
zerrejis, jebchu Israels ne-effoht atgreesigs bijis; zil
daud3 wansch no mums, kas mehs atgreesigi effoht,
warroht zerreht! Tas zirwis, kas brihwibas-loklam
pee falnes list3, to kohlu neubshoht nozirst, bet
wansch buhshoht faknotees un sawus farrus isplat-
tiht par wiffu mihtu tehnu semmi.

Peh3 Deema kalposchanas fanahza wiffi weesi,
kas brihwlaifchanas = swehtlus Ternejas muischä
gribbeja lihds swehtliht, Rubjenes draudses skohlä.
Starp weeseem bija arr Rubjenes Leelas = muischas
grunts leelkungs baren v. Krüdenner un zeenigs mah-
zitais. Tur parastija wiffi Rubjenes draudses wal-
stes wezzaki sawus wahrdus tai peeminnetai grah-
matai, so Rubjenes draudse general = gubernatora
leelkungam stelleja, luhgdama, lai wansch Rubjenes
pateizibu augstam Keiseram aiskuh3ta. Tad fastah-
jahs wiffi peh3 kabrtas: papreeksch baron leelkungs
ar mahzitaju lihdsahs, tad karroga neffejs un tad
wiffi zitti weesi pa pahram. Tä gahja zaur Rub-
jenes pilssehtiau us Ternejas muischu, kurra wairak
tä wersti no draudses skohlas tablumä. Tur eegahja
wiffi weesi sahle, — pawiffam sahdi 60. Sahle
bija kohsch3 ar bruhklenaju frohneem puschfota; pee
feenahm bija Keisera Aleksandera I. wahrd3 ar froh-
neem smukti islikts. Sahles widdü bija gandrihs
sahles garrumä galds, apklahts un ar daschadeem
smalkeem ehbeeneem peekrah3ts. Weesi fehdahs pee
galba: leelkungs ar mahzitaju augstakä gallä un
tad pa abraham puffehm skohlmeisteri un walstes wezzaki.

(No preekschu briguns.)

3f weenas wezzas dseefnu-grahmatas no 1586. gadda.

Christ gie auzkam czeles,
No to wueffe mote,
Iho buus mums wueffems preczates,
Christus grib musze Eprecetays buut,
Kyrieelison.

Ihe buthe thas auzkam czeles,
Tad buthe ta Passoule passuddusse,
Ka thas nu auzkam czeles gie,
Ihad teitezam inhes to Thewe Jesu Krist,
Kyrieelison.

Haleluia, Haleluia, Haleluia,
Iho buhs mums wueffems preczates,
Christus grib musze Eprecetais buuth.
Kyrieelison.

Apustuku darbi 8, 14—17.

14. Beth kad te Apostole czirdeey exkan Jeru-
salem, ka Samaria to Dewe wärde us gemuffche

by, Szunty the py tems Petrum unde Johannem,
15. kattre, kad the semme näte, laudtze the pär
thems, ka the to sweete garre dabbuthe.

16. Aesta thas by whel us neewene krittis, Beth
by ween Chrusstyte exkan tho wärde Christi Jesu,

17. Tad licta the thäs Kofes us thems, unde
the dabbuy to sweete Garre. —

Le Desmette Dewe Bowszle.

Tas pirmais Bowszlis.

Loew nhe buus czittes Dewes turreth prexkan
man un t. pr.

Mai mehuesis.

Maija, laipniga un spohscha
Tä tä daita jumprawa,
Attekt maigä jauna, kohscha
Weegli tä tä zeelawa.
Kohschu sibi3chu kleitinä
Sauls staru wainagä.

Plascha sahle eeruhmeta,
Salki dekki paklahti,
Pille daili fataifita,
Gahda wahrti uszelti,
Salkam welwim spihdeffi
Tuhstoscheem mirs3 aisdegti.

Musikanti kohrt krajhahs,
Lagdigalla primu dseed,
Dseggufe tai fahn3s stahjahs,
Tatti fitt, fur puffes seed.
Wiffi spehle, skandina
Tä tä lihgo paleija.

Kam schee preeki, kam schi stahte —
Schahdu garru deeninu?
Maiju isprezz dabbas mahte
„Seedonim“ par feewinu.
Kahsas nu irr Maijinai!
Preezajees — wehl' laimes tai!

E. E. S.

Palihdsibas dahwanas preeksch ta swehtreis- neeka Schkerberg cenahkufchas

no A. Greewe 60 f., G. Nint 20 f., J. Dhsoling 20 f., M. C. 25 f.,
M. Nint 30 f., Sible 50 f., A. S. 1 r., Salzmänn 25 f., A. C.
50 f., R. C. Marienstein 5 r., Karpow 1 r., no weena nepasifstama
zaur Latw. beedr. 40 f., F. P. 3 r., mad. R. 1 r., A. F. 50 f., J. B.
50 f., A. J. Pl. 1 r., J. B. 50 f., C. Koslawsky 50 f., J. Kreppling
50 f., D. A. 30 f., kohpā 18 rub. — f.; pawiffam kohpā 47 rub. 5 f.
Wehl us preekschu tahdas dahwanas pateizigi farems
Mahjas weefa apgahdataji.

Andeles: sinas.

Rihgä, 23. Mai. Peh3 wehfahm deenahm taggad flitkun wehjains.
Sihla andele. Buhrs tweeschu 4 r. — f. lih3j — r. — f.,
rudsu 2 r. 50 f. lih3j — f., meeschu 160 kap. lih3j 70 f., ausu 1 rub.
80 kap. lih3j — f., par pubru. Buhrs tweeschu miltu 5 r. — f.
rudsu miltu 2 r. 80 f. lih3j — kap., bihdeletu rudju miltu — r. — f.
meeschu putraimu 4 r. 40 f. lih3j 4 r. 80 f., griffu putraimu 3 r.
50 f. lih3j — r. — f., ausu putraimu 5 r. 85 r., grubbu putraimu
— r. — f., sferu 5 r. — f. lih3j — r. — f., tartuppelu 1 r. 20 f. lih3j
60 f. Pohos sweesta 4 r. 50 f. lih3j — r. — f. Muzza fahls: far-
lana 6 rub., 25 f., balta rupja 6 rub. — kap. smalla — rub. — f., al-
mena fahls — rub. — kap. — Sill3s lasdu muzzä 9 rub. 50 f.,
egtu muzzä 9 rub. — kap.

Lih3j 23schu Mai pee Rihgas atnahkufchi 709 taggi
un 538 taggi atgahjufchi.

No zensures atwehleh3ts.

Rihgä, 23. Mai 1869.

Atbildedams redaktehrs A. Leit an.

Sluddinafchanas.

Kad lohpu turretaji tabš awiſchu-loppäs iſflud-
dinatas ſinnas wehrä nelikami wehl arween loh-
pus gannös diſhdami ſcheem tabš ſihmes pee kaſſa
nepeekarr, kurras winneem no pilſſehtaſ-gannibu
waldiſchanaſ tadeht iſdohtas tilkuſſas, tad taſ
ſchai waldiſchanaſ raddaſe waijadſigä, wiſſerem
par ſinnaſchanaſ iſfluddinadt, ka ta pahraudiſi-
ſchanaſ pahre to taggao jo aſchala buhš un ka no
ſchiſ deenas ſabloht wiſſi loſpi, kurri beſ taſ
preekſchraſſitas ſihmes (Brennſetſchen) uſ pilſſehta-
ſas weiſſa tiſs aſraſti, no weiſſu uſrauga tiſs
apſihlati un ikreiſ tiſſai tad ween atſal iſdohti,
kad ta ſihla-nauda ar 15 kap. par kaſtra gabbaſu
buhš nolihſſinata. Eo paſudduſchu jed ſapliſhu-
ſchu ſihmju weeta warr pee pilſſehtaſ wezzata,
inſpektora F. C. Koch oſſal jaunäſ beſ maſſas
iſkemt, tad tam til to kwiſti preekſchä radda. 1
Rihgä, tai 10. Mai 1869.

Pilſſehtaſ lohpu-gannibu waldiſchanaſ.

Teek meklehts

ſahdeſ mihrs, kaſ bohwiſſas-diſſas proht pakkaht,
preekſchä ſahdas fabrihlaſ. Luwakaſ ſinnas dab-
bujamaſ Ernt Plateſ driſſu namma.

Maſa maſſina ar ſemmi lohpu maſajaſ Reeper-
eela Moſt. Ehr-Rihgä oſſiraſ dalkä 1. Iwartahti
N° 325/433 pahredohta. Kahtaſtaſ ſinnas turpat.

Gruntſgabbals no 2 puhruweetu leeluma uſ
Seepu kalna (Seifenberg) netahſ no Bajena zuk-
kura fabrihlaſ par 50 rubl. ſubr. pahredohtamaſ
pee Andrei Salliſ.

Kahda jaw daſchuſ gadduſ paſſaſchweſama ſmehe
lihdſ ar oſſiwalkiſ irr iſihrejama uſ Suworowa-
un Brunneſteck-eelaſ ſuhra N° 26 un 28. 2

Apſahjereſ pee „jauna meldera“
ar riltigu ſwarru. — Pehterbur-
gaſ Ehr-Rihgä, pee leela pumpa.
Kur dabbuſi labbuſ priſchuſ rudju miltuſ, labbuſ
ſehklaſ- un wahramohſ ſirnuſ un oſhderes-auſaſ,
priſchaſ ſilkeſ laſſu muzza 8 rubluſ par muzza;
arri daſchadaſ zittaſ ſihlaſ prezeſ, ka zuk-
kuru, tehju, kaſſeju ic. par lehtalo ſirgu. 2

A. C. Schulz.

Pehterburgaſ, ahſſemmes un Drelleſ
rudjuſ, priſchuſ rudju miltuſ, ſehklaſ
un oſhderes auſaſ, ſehklaſ meeſchuſ, manna- un
irſchu-putraimäſ, ka arri ſaſloſ miſſiſt-wahra-
mohſ ſirnuſ pahredohtu pa leelaſ un pa maſahm
dalkahm 1

F. Neppun,
Zukku-eela N° 19.

Barrojamaſ auſaſ, ruſſi un ſehklaſ-auſaſ teel
par lehtalo zennu pahredohtas uſ Kalku- un Diſt-
namu-eelu ſuhra, Pehterburgaſ Ehr-Rihgä pret-
tim „raibam ſakim“ Leibe mantineeku namma.

Labbuſ rudjuſ, dim- un ſeſſchantaſgaſ kaltetaſ
meeſchu-ſehklaſ, auſu-ſehklaſ, wiſku-ſehklaſ, ſir-
nu, meeſchu- un greiſku-putraimäſ un auſu-miltuſ
pahredohtu A. Danze, maſä Jeiuſ baſniſaſ eela,
pee Jeiuſ baſniſaſ, blaſſam apſeekim jaunä muhra
mahjä N° 13. 2

Walläſ kreife, appaſſchä Selina muſſaſ, Kun-
drata mahjä, teel uſ ſtimmeſchanaſ un pahraſiſ-
ſchanaſ perueniti armoniſ un orgel-melodiſ; arri
glahſchu greiſchameſ dim-nit ſe irr dabbuſjamaſ,
un wezzi lohpu perueniti uſ pahreſliheſchanaſ. 3

Ibſten labbaſ willä un wiſſadaſ forteſ labbaſ
Ehſtreiku iſſapleſ irr dabbuſjamaſ Pehterburgaſ
Ehr-Rihgä Kalku-eela N° 20 pee „Balloſcha.“

Balku un puſſbalku lohpu-glahſi par fabrika
zennu pahredohtu

L. Kramers,

Belgama, pee ſirguſ plaſſcha.

Driſſehtaſ un dabbuſjamaſ pee diſſchu- un grahmatu-driſſetaja Ernt Plateſ, Rihgä, pee Pehtera-baſniſaſ.

**Za pirma Kreewu-ſemmes ugguns-grehka
ſſahdes apdrohſchinaſchanaſ beedriba,**

kaſ dibbinata 1827tä gabbä

un kam grunts-kapitalä ſſchetri millioni ſubr. rublu
leela, lihdſ ar labbi leelu leeku kapitalu,

apdrohſchinaſchanaſ wiſſä Kreewu walſte par ugguns-ſſahdi:

Oſhwojamaſ ehlaſ, fabrikuſ, ſudmalläſ un zittaſ ehlaſ, mahjaſ ſemmju mi-
ſſaſ, zeemöſ un t. pr.;

Wiſſadaſ prezeſ ſpihkeröſ, pagraböſ, bohdeſ, magafiſhneſ un uſ waſſejeem pla-
ſſcheem un t. pr.;

mehbeleſ, mahju-leetaſ, ammatneeku darba-rihtuſ un t. pr.;

Kugguſ oſſiäſ, ka arri wiſſadaſ zittaſ kuſtamaſ un nekuſtamaſ mantäſ.

Schahſ apdrohſchinaſchanaſ deht te Dihgä jameldahſ pee 2

R. John Haſſerberg,

Kungu-eela Nr. 12 tai mahjä kur ta diſhju bohde.

Katra zaur pehrkonu notiffuſe ſſahde teek aiſmaſſata.

C. Minuth lungſ, ſchleſſer mei-
ſterſ, darra ſinnamu, ka wiſſaſa fabriki
warr dabbuſt tabduſ naudaſ ſſapjuſ,
kaſ ugguni nefadegg un lo ſagti ne-
warr uſlauſt, no 125 lihdſ 400 rubl.
gabbalä. Par ſtipru un labbu darbu
teel galwohtä. Schee ſſapji jau dau-
bjeem ilguſ gadduſ paſiſhtami un par
labbeem atraſti. Fabrikiſ atrohdamaſ Pehterbur-
gaſ Ehr-Rihgä, jaunaja Baſniſ-eela Nr. 30, ne-
taht no Getrud baſniſaſ.

pahredohtu

Iſſapteſ

Tiemer un beedriſ,
leela Smiſſchu-eela N° 32.

Keſchaſ = enkura = pulſſſteni,

iſhpaſchi derrigi preekſch ſemmes-ſaundim tadeht, ka
wiandöſ putteſti nomaſ eekſchä neteek un beſ at-
ſſehgaſ uſwekſkami (jauna iſgudroſchanaſ), irr par
to lehtu zennu no 12 rubl. ſubr., täpat arri ſee-
naſ-pulſſſteni dabbuſjamaſ pee 3

Joh. G. Kundi, Rihgä,
pulſſſſteniſ taſſitaja,
Kalku-eela, prettim Engliſchu ma-
gaſiſhnei.

Pehterb. Ehr-Rihgä, Kalku-eela Nr 16,
diſſeſu-bohde no

S. Martiſſohn.

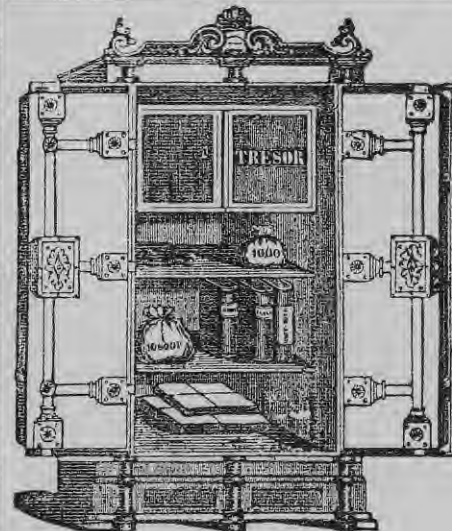
Darru ſinnamu wiſſeem ſaweem draugeem un
gohdaſameem piſzejeem, ka atſal ſchinni gabbä
eſnu dabbuſiſ tabš iſhtenaſ Ehſtreiku-ſemmes iſ-
ſapteſ, garräſ un iſhaſ, lihtaſ un taſſnaſ, un
pahredohtu pa leelaſ un maſahm dalkahm, ta
arri jaunäſ mohdeſ maſahhnu-naglaſ no wiſſada
garruma, kurras no daudſeem iſpohwetaſ un par
lohti derrigahm atraſtaſ; baltäſ un puſobaltaſ
lohpu-glahſeſ pehſ wiſſada mehra leeluma, at-
ſſehgaſ, lohpu- un burru-engeſ, plihtheſ, ſchihbe-
ruſ, juſſchäſ un zittaſ pee mahjaſ buhweſchanaſ
waijadſigaſ leetaſ, deggutu, teabnu, elſu, wahgu-
ſmehruſ un tabbaſu.

Turklaht apſohlu wiſſeem taſſau ſwarru
un labbu prezzi par lehtalo maſu pahredohtu.
S. Martiſſohn.

Weena mahja

ar 2 puhru-weetaſim ſemmes, lohku-dabreſu, ſchkuh-
ni un ſtalli irr par 400 rubkem pahredohtamaſ.
Staidrakäſ ſinnas pahre to iſdoht Ernt Plateſ
driſſu-namma.

Tai nakti no 23ſcha Mai uſ
24tu irr kam Beberbel (Rihgäſ
rahteſ muſſiſcha) meſſcha-ſargam
Mahtin Kaufmann melnſ, dewinuſ gadduſ wezſ
ſirgä no aploſhka iſſagtiſ. Kaſ to ſirgu ſſapru
rohta, dabbuſſ deſmit rubluſ pateſiſdaſ naudaſ.

Ahrſemmes un eekſſemmes

naudaſ = ſſapjuſ,

ſo ne uggunſ, neſ ſagti warr maitaht, pahredohtu
Tiemer un beedriſ,
leela Smiſſchu-eela N° 32.

Pehrweſ, petrolejinnu un barribu
preekſch maſeem neſpehziſgeem behrneem
no dakteru beedriſaſ par labbu atſihta,
peedahwa

Alfred Buſch (Haſch)

apteeku- un pehrwju-prezju bohde
netahſ no rahtuſcha.

Stolbeſ muſſiſchaſ waldiſchanaſ
darra ſinnamu, ka kur teelohtu piſkti
jebli kauli par Rihgäſ ſirgu, arri,
kam patihl teel kauli par kaulu milteem ſamalti.

Diwi pirksti.

Weenâ deenâ L. pilssehtinâ tik breefmiga flawa iſſehlahs, ka wiſſeem eedſihwotajeem ſchauſchallas zaur ſauleem ſtrehja.

Ne zil tabtu no pilssehtas, maſâ birſitè, diwfabrigs fleplawibas darbs bij padarrihts.

Diwus Pohku lohpu-andelmanus tur atradda noſchautus un wiſſa nauda teem bij panemta.

Teefas ſinnams ſtipri melleja. Weenam jaunam teefas peefehtetajam ſchahs leetas iſmekleſchana tiffa uſtizzeta. Labbaku iſmelleſetaju teefa gan nebuhtu warrejuſi uſeet, to wiſſa pilssehta fazzija. So Fertneris bij gauſchi gudrs wihrs un ſawu ammatu gruntigi mahzeja.

Fertneram azzis ſpihdeja un ſpihgutoja un apſuhdſetam eeduhrahſ ſirdi kâ nafiſ, tâ ka jau daſch labſ grehziſneekſ, no bailehm pahraemts, wiſſu bij iſſtabſtijis.

Wiſſſpirmal' Fertneris aiſbrauza uſ to puſſi, kur taſ nedarbs bij notizzis. Protoloſſa rakſtitajſ bij lihds. To ſinnas neſſeju wiſſi lihds nehma kâ waddoni.

Drihſ meſch bij aiſſneegts. Mihta ſaulite gan drihſ jau gribbeja atwadditees un tik ween ar kahdeem retteem ſtarreem ſpihgutoja zaur tumſcheem kohkeem. Pehz peejahm minutehm teefaskungs bij pee taſ weetas, kur nedarbs bij notizzis. Ne weens tè neko nebij aiſtizzis. Wahgi wehl ſtabweja zeſka middû. Tik ween tee abbi Pohku ſirdſini bij nojuhgti un pee kohka peeſeeti.

Fertneris iſſahpa ar ſaweem lihdsineekem. Pa pilnam ſemneeku ſſatticheanas deht bij fatezzejuſchi. Wiſſu ſtarpâ arri atraddahſ taſ dakteris Schmits, kaſ no pilssehtas bij ſchurp ſteidſees. Schmits bij maſe, bet muddigs wihrinſch, to wiſſa pilssehta mihtoja un zeeniya, tadeht ka ne ween bij gohdawihrs, bet arri ſawu ammatu kreetni mahzeja.

„Wai Suhs jau ſlaht?“ tâ dakteris iſſauzahs, ſawu draugu, to teefaskungu apſweiſzinadams.

„Labb' walfar', dakter'!“ tâ Fertneris atteiza un apſahrt ſſattidamees fazzija: „bet es jau weenu lihki ween redſu uſ wahgeem? kur tad taſ ohtrs?“

„Tur wiſſch guſt krumôs!“ tâ dakteris atbildēja un ar rohku uſ to weetu rahdija, kur taſ ohtrs nelaimigais gulleja.

„Taſ warrbuht wehl dſihws?“ tâ teefas kungs preezigſ iſſauzahs.

„Tad jau wehl buhtu zerribas, ka no wiſſa muttes to ſinnu ſanemſim, kurſch taſ fleplawa irr.“

„Jau wiſſu eſmu apſſattijis,“ — tâ dakteris — „maſ gan irr zerribas: Bet warr buht. —“

Tâ fazzidams dakteris tuwal' peegahja pee wahgeem, kaſ ſarkani bija no aſſinim.

„Labb' trahpihts! paſchâ ſirdi!“ tâ fazzidams teefaskungs uſſahpa uſ wahgeem un to wahti ap-

ſſattija. Nelaimigais wehl tâpat gulleja, kâ lohbe wiſſu trahpijuſi. Wiſſch, kâ liſſlahs, beedram peegreedamees ar wiſſu paſalkas bij dſinnis, kaſ ſchahweens wiſſa krumôs ſaploſhja. Wiſſch ahtri un peepeſchi bij mirris. Waigs bij laipnigs un preezigſ. Nelais pehdeja dſihwibas brihtinâ bij ſmehtis. Mutte wehl bij atwehrtâ.

Teefaskungs noſkummis ſſattija uſ lihki un ſtipri kahroja, to fleplawu rohka dabbuht.

„Taſ ſchahwejs, kâ leelahs aiſ ſchahs preezes ſtabwejis!“ Tâ fazzidams dakteris rahdija uſ weenu preebi, kahdus diwdeſmit ſohkus attahku no wahgeem, aiſ kurraſ beeseem ſarreem fleplawa labbi warreja apſlehtees.

Teefaskungs tuweja zeema wezzakajam pawehleja, lai par wahgu un lihka aiſweſchane gabdajohht un tad pee ta ohtra ſaſchauta wihra peeſtabjahs, kaſ nemaſ neſuſteja.

„Wiſſch gan laikam jau nomirris!“ Tâ ar kluffu balſi teefaskungs fazzija.

„Wehl dwaſchu welk.“ Tâ dakteris.

„Wai wiſſu wehl zerreat atdſihwinahht?“ Tâ teefaskungs.

„Warr buht, ja Deems ſchechſtibu dohs!“ Tâ dakteris.

Kamehr abbi tâ runnaja, tamehr teefas kungs ar ehrgta azzim wiſſu apſſattija wahgu turumâ, ir kâtru aſmentiau un tad pa leelzeſku atpalkat kahja un meſchâ ſſattija zil tabtu tik ween warredams.

Peepeſchi wiſſch ſarahwahs, weenu zilweku eeraudſidams, kaſ wiſſu uſ zeſka ſemm kohka ſehdeja, waigu ar rohſahm apklahdams.

Teefaskungs tuwal' dagahja ſlaht.

Apgehrſ parahdija, ka ne no ſchihſ puſſes eſſohht, bet ſweſchineekſ.

„Kaſ taſ tahds zilweks irr?“ Tâ dakteris ſemneekus praſſija.

„Taſ irr noſchauta andelmana lohpu dſinnejs!“ — tâ wiſſam tiffa atbilds. Tur wiſſch tupp un apraud ſawu lungu!“ tâ zitti fazzija.

Teefaskungs wehl tuwal' peegahja pee ta zilweka. Wiſſch ſchnuſteja un aſſaras birra par waigu.

„Kâ temim wahrda, mans dehts?“ tâ teefaskungs wiſſu peepeſchi, bet laipnigi uſrunnaja.

Puiſſis ſarahwahs, nehma rohkaſ no azzim un ahtri pazehlahs uſ ſawahm kahjahm.

Taſ bija jaunſ ſmuks Pohku jauneklis no kahdeem ſeptinpadſmit gaddeem ar laipnigu waigu. Wai gan fleplawa tâ warr iſſattitees?

„Stanislaus Sablonſki!“ tâ mannim wahrda.

„Kam tad arween wehl raudi?“ tâ teefaskungs.

„Kâ tad mannim nau ja-raud? Wai tad abbi manni kungi nau noſchauti?“ tâ jauneklis.

Pee ſcheem wahrdem Stanislaus ar rohku ſewim azzis noſchahweja.

„Un kâ tad tu ſchê eſſi atnahjis?“ tâ teefaskungs.

„Kungi mannim preelſchâ bij braufuſchi. Kad meſchâ tiffu, tad ſchahweenu dſirdeju un wehl ohtru ſchahweenu. Es ſkreiju zil ſpehdams. Kad atnahzu, tad ar abbeem lungeem jau pagallam. Til wehl weenu zilweku redſeju ahtri us meſchu ſkreijoht.“

„Un wai tu newarri iſtſahſtiht, kâ tas ſlepkawa iſſfattijahs?“

Puiſis kahdu laiku pakawejahs un tad ahtri ſaz-zija: „Ne, zeenigs leelſtungs! Wiſch jau iſſudda kâ ſibbens un es wehl biju par tahtu. —“

„Bet wianna ſwahru perwi taf ſinnafi un wai tas zilweks maſs jeb leels, teews jeb reſus bija?“ Tâ teefaskungs praſſija, jaunekam ſtipri azzis ſkattidamees.

Sauneklis atkal kahdu brihdi kluffu zeeta, itt kâ apdohmamees un tad atbildeja: „Maſs wiſch gan nebij! Leels un ar ſaſkeem ſwahreem. —“

„Wai zittu ne ko par wianna nemahſi teilt?“

„Ne, zeenigs leelſtungs.“

Sau teefaskungs gribbeja aiſeet, kad peepeschi ar kahju pee weenas leetas peeduhra, kas ſemme gulleja.

„Kas tad tas irr?“ tâ wiſch preezigs iſſauzahs. „Tê jau mums tas ſlepkawibas rihts rohkâ! Nu gan arri pats ſlepkawa.“

Tâ ſazzidams teefaskungs diwſtohbbru plinti panehma no ſemmes. „Plinte! diwſtohbbru plinte!“ tâ wiſch gamiledams iſſauzahs un plinti panehma no ſemmes un to wiſzinaja gaiſâ. „Zil ſtipri taf ſchim blehſcham wiſlees! Wiſch ſawu plinti tē atſtahj! Nu mums tas ſlepkawa rohkâ!“

„Megawilejat wis par agri!“ tâ dakteris teiza. — „Mannim tad jau ſenn bij ſinnams, ka ta plinte tē bija. Ta peederr paſcheem teem noſchautem. Wianni bija pa preelſch braufuſchi un tas puika teem to plinti paffat neſſis.“

„Paffat neſſis? Tad tewim ta plinte bijuſi?“ Tâ teefaskungs iſſauzahs, jaunekam peegreſdamees un ar ſtihwahm azzim us wianna ſkattidams.

„Kungi plinti krohgâ bij aiſmirſuſchi. Tad nu taf ſinnams mannim ta winneem paffat bij janefs!“ Tâ jauneklis drohſchi atbildeja.

Teefaskungam ſlittas dohmas ſirdi nahza ta jaunekta pehz. Wiſch prohweja, wai pee plintes atſlehgas daſchahrt jaunas pulwera pehdas nerahdo-tees. Bet wiſch mekleja parwelti ir tad, kad pirkſtus paſchôs ſtohbros eebahſa. Pee pirkſteem itt nekahds melluminiſch nebij redſams.

„To jau tuhlit eſmu dohmajis,“ — tâ dakteris — „ka pee ſcha jaunekta nau nekahdas wainas.“

Teefaskungs tomehr nemas nebij pahrllezinahs, ka Stanislaus pee ta nedarba nau wainigs un tam ſazzija:

„Nahz mums lihdi!“

„Uj kurreen?“

„Pee ta kohla, no ka tas ſlepkawa ſchahwis.“

„Es par to neko neſinnu, zeenigs leelſtungs.“

„Labbi, labbi. Gan tewim rahdiſim.“

Wiſſi taggad dewahs pee ta kohla. Dakteram bij taiſniba. No ſcha kohla ſlepkawa bij ſchahwis. Us mihtſtahm ſubnahm wehl tahs pehdas warreja redſeht. Slepkawa deht labbakas ſchahſchanas weenu ſarru bij nogreſis. Sars gulleja pee ſemmes un ar weenu greeseenu no kohla bij atſchirtis tizzis.

„Tad ta bija aſs naſis!“ tâ teefaskungs.

„Tas sars ar gehgera naſi nogreſts. Ur zittu naſi tit glummi newarr nogreſt.“ Tâ dakteris.

Teefaskungs wehl zittas kahdas pehdas mekleja, bet par welti.

Dakteris jau taiſijahs pee aiſeeſchanas, kad peepeschi iſſauzahs: „Kas tad tas irr?“

Teefaskungs ſteidsahs klahnt un pee ſemmes loh-zidamees tabaka dohſiti ar puſs ſamihntu wahku panehma.

Preezadamees wiſch dohſiti pazehla. Sauneklis ne zil tahtu ais wianna ſtahweja.

Bet tit ko Pohlis to dohſiti eeraudſija, ko teefaskungs rohkâ turreja, tad nobahla un meefa tit leelſti trihzeja, ka gandrihſ pee ſemmes buhtu krittis.

Paſchulait' teefaskungs apgreſahs un puſcham bahlâ waigâ ſkattija. Wai ſcho dohſiti paſihſti?“

„Ne — zeenigs leelſtungs!“ — tâ ſtohmidamees Pohlis atbildeja ar drebbedamahm luhpahm.

„Wai ta nau tawa dohſite?“

„Ne, zeenigs leelſtungs! Es neſchnaufaju!“

Teefaskungam arween wairat' iſlittahs, ka Pohlis laikam buhſchoht tas wainigais. „Es jau redſu,“ — tâ wiſch ſazzija — „mums no tewis wehl daſchas leetas buhs japrassa! Gefahp wahgôs!“

Sauneklis atſkahrta, ka teefaskungs wianna par wainigu turroht un ſchahſchallas wianna pahrnehma.

„At Deews, zeenigs leelſtungs, Zuhſ taf nedohmajat —?“

„Es ne ko nedohmaju!“ tâ teefaskungs ſfarbi atbildeja — „fahp tit ween wahgôs!“

Nabbags itt kâ ſalaufſts eekahpa wahgôs.

Pirms teefaskungs arri eekahpa, dakteris tam auſis ſſchukſteja: „Sauneklis nau wainigs! Tizzat mannim! Memohzat wianna par welti!“

Teefaskungs plezzus ſarahwa un neko neſazzidams eekahpa wahgôs un aiſbrauza.

„Nabbaga puiſis!“ — tâ dakteris nopuhtahs.

— „Wianni tewi tikmehr pahrlauſihſ, kamehr tewi teefahm par ſlepkawu buhs darrijufchi!“

Ur galwu krattidams gohdawihſs aiſgahja. —

Pa zekku brauzohnt teefaskungs leelzekku labbi apſkattija. Gefahkumâ zaur meſchu bij jabrauz. Meſcha gallâ pirmais zeems, Poiſin wahrâ, parahdijahs. Beſch nebij plats un pilns ar lihſumeem. Leels pulks maſaku zekku, no malkas weddejeem eebraukti, kruſtam ſchekhrſam zaur meſchu wedda, pa kurreen daudj taiſnat' no meſcha warreja tit abrà, kâ pa leelzekku.

(Us preelſchu wehl.)

Slepkawibas darbs padarrihts Tehrpatōs 14. Merzi 1867.

Jau no wezz-wezzeem laikeem gandrihs pee wiffahm tautahm tahda tizziba rohdahs, ka nokauta zilwefa wahtis atwerrahs un ka affins attal sahł tezzeht, kad tas slepkawa lihām tuwojahs, kas nupat wehl dšhwš bija. Tahda tizziba sinuams par mahnu tizzibu turrama. Tomehr schai mahnu tizzibai arri sawas pateefibas dširstelites klat. Schi mahnu tizziba apleezina, ka slepkawiba irr weens breefmigs, wiffai zilwezibai par kaunu buhdams grehts. Un kur til ween kahda slepkawiba noteel, tur schaufmas wiffus pahremm, til labb tohs augstmanus pilli, kà tohs masinohs buhdinā. Katrs, lai nu buhtu studeerejis, jeb lai arri neprastu ne lassihł, katrs irr pahreelinahłs, ka tahds nedarbs sohdamš. Wiffi publejahs un darbojahs, ka lai tas slepkawneeks nahktu gaismā, neween teefas, bet arri zitti zilwefi. Un lai gan ta nokauta zilwefa affins no jauna tezzeht ne-eefahł, tad tomehr tahs isleetas affins brehz us debbesim pehz atreeshanas. Netti ween slepkawneeks neteel gaismā, tadeht ka katris palihds, zil ween spehj.

Taggad dauds par to teel runnahłs, ralsihłs un gudrohts, wai waldishanai ta brihwesiba irr, nedarbineeku nokaut — kà tad nu tam stipri nebuhš pretti turretees, ja weens zilwefš, kas tak waldishanai lihds neturrams, eedrohschinajahs, zitta zilwefa dšhwšwibu aistihł?

Slawehts Deews! muhsu puffē slepkawibas ittin retti ween noteel un pa semmehm gandrihs nemas nau. Un schi rettuma deht Tehrpateeshi warren isbihjahs, kad 15. Merzi no rihta ta slawa iszehlahs, ka weens zilwefš effohł nokauts tizzis.

Tas fuhrmanis Jakobs Ennemann bij tas pirmais, kas par scho behdigo notikumumu sinu dewa. No Tefelfera kalna nahdamš un pa leijas dahrsa eelu nakti pulksten diwds braukdamš, winsch kahdus 200 sehłus no Embata uppes redseja fuhrmana kammanas ar diweem sirgeem, kas eelas widdū stahweja un nekufsteja. Kad ne kahds kufschers nebij redsams, tad Ennemann tuwal' peebrauza klahł, dohmadams, ka tee sirgi effohł aishrehjuschi. Bet peebrauzis eewehroja, ka fuhrmanis gulleja kammanas. Dohmadams, ka fuhrmanis peedsehris, Ennemann wiannu aistikka ar rohku un frattija. Tanni paschā brihdi mannija, ka wiannam rohka ar slapjumu tikka apskallota un kad rohku apskattija, tad pahreelinajahs, ka tas slapjums affinis un ka wifs tas zilwefš affinains bija. Dšhwšwibas pee wianna wairs neatraddahs. No schaufshalahm krattihłs Ennemann tuhłit brauza pee polizejas un par scho behdigo leetu sinu dewa. Polizejaskungs lihds ar dakteri tuhłit steidsahs pee lihka.

Tas lihkis bija ta fuhrmana Grinberga 18 gaddus wezs dehts. Upgehrhts winsch bij ar ihšu

aitu kaschoku, ar farkanu johstu, ar willainahm bishem, ar freklu, ar kamsoli un ar sahbafeem. Zepure kammanahm lihdsas gulleja pee semmes. Keschas bij tuffchas, lai gan tam jauneklām, kà pehzaf' tikka sadshłs, naudas kullite ar 10 rubkeem bija, kad no mahjas isgahja. Zhpaschi kaschoka labba kescha azzim redsoht ar wiffu ohberi bij isplehsta. Keschas atlikkumi atraddahs sneegā. Murgurā lihām bij wahte no schahweena, 9 linijas zaurimehrā. Kammanas papilnam bij affiau. Tapat arri buhka un sehdehtis ar affinim bij apkehstti. Pee kammanu un sirgu apskattishanas atradda, ka grohschi pee buhkas bij peeseeti un ka pulkstenam ritigas mehles weetā bij dšelses nagla, ar schynohriti peeseeta.

Skaidra leeta, ka zits zilwefš to jaunekli bij noschahwis un ka tas slepkawneeks wiannu arri bij aplaupijis.

Jaunekla wezzaki bij parleeku nostummusch. To tas dehts wiinneem bij gauschi mihshch. Preeksch pufsgadda winsch tehwa ammatu bij usnehmis un schinni ihšā laikā tee zitti fuhrmani wiannu kà kreetnu un ustizzamu ammatabeedri bij dabbutusch pasihł un zeeniht. Tehrpatōs papilnam rohdahs to fuhrmananu. Wiffi par scho slepkawibas darbu gauschi bij apskaitusches. Kà tad ne? Neween labš un kreetns beedrs wiinneem bij noschahłs, bet kahda galwoschana tad wiinneem bija, ka tahdas breefmas arri pascheem ne-uskrittishohł wirsū? To Tehrpatōs tahdu warras darritaju bija, kas deht pahri rubkeem — jo wairaf' fuhrmanis pee femim jau nemehds nehlat — nekaunejahs, zilwefu nokaut — kursch tad wehl sawas dšhwšwibas pehz warreja drohsch buht? Bet neween fuhrmani, gandrihs wiffa Tehrpata bij nemeera un bihjaschanas pilna.

Un teescham, ta arri nebij smeektu leeta! Katrs nedarbs, kam tuhłit un ar wiffu bahrdshbu neteel prettiturrehts, lihdsinajahs lippigai sehrgai, kas arween wairaf' uppurus pagehr. To tahdi affins darbi beesi noteel un ja laudis ar wiinneem kà kà aprohn, tad tas drihs warr notihł, ka tas nedarbs laudim wairs til reebigs un nejhdsigs ne-isleekahs kà buhtu jadohma.

Tadeht tas bij lohłi wajjadshs, ka tas nedarbineeks sawu peeklahjigu sohdbibu dabbuta. Bet kurru sohdiht? Kursch to affins darbu padarrihts, tas wehl bija noslehpusms.

Starp kahdas kahrtas laudim tas slepkawa bij meklejams? Tehrpatōs gan blehschu sagtu netrubbst. Bet polizeja tohs wiffus pasinna un skaidri sinnaja, ka slepkawa wiannu starpā neatrohdotees. Drohschi un beskaunigi wianni gan bija, schee pasihstami blehschi, bet til dšihł neweens no teem us leiju wehl nebij sehłuhdejis, ka deht pahri rubkeem par kainu buhtu palizzis. Sagt un nokaut. Tē wehl rohdahs leela starpiba.

Taisniba gau, preeksch kahdeem mehnescheem lau-

